

Marlies Heuer in *Happy Days* van Beckett

‘Over het leven dat zich verkleint’

De dood is in *Happy Days* net zo aanwezig als de grond waarin de vrouwelijke hoofdpersoon Winnie, is ingegraven. Eerst zit ze vast in de Zeeuwse klei. Het zand in de Amsterdamse Stadsschouwburg zal later niet minder dwingend zijn.

‘Ik vind het emotionerend om *Happy Days* in deze fase van mijn loopbaan te spelen’, aldus Marlies Heuer (60). ‘Ik was midden twintig toen ik het voor het eerst zag. *Happy Days* gaat over het leven dat zich verkleint.’ Haar handen bewegen over de tafel, alsof ze dingen bij elkaar veegt en wil omvatten. Ze vertelt hoe het ooit rijke leven van haar moeder werd gereduceerd tot een tafeltje in een verpleeghuis. ‘Ze hield zich letterlijk vast aan een pen, een radio en een koektrommel. ‘Ze put uit dat beeld, beaamt ze, om te kunnen spelen hoe ook Winnie zich vastgrijpt aan het leven dat er nog wél is. ‘Haar man Willie, ook al zit hij dan in zijn onbereikbare heuvel. Haar verbeelding van hun liefde, of die nou wel of niet heeft bestaan. Het verleden, de tijd die voorbij is gegaan.’ Winnie is ogenschijnlijk een vrolijke vrouw, en des te beklemmender zijn de enkele momenten dat ze stilvalt. Het gaat verder dan ouderdom, benadrukt Heuer: ‘Je kunt *Happy Days* ook vertalen naar dingen die knappen in je hoofd. Afbrokkelen.’

Vrolijk ten onder

Werk van Beckett moet volgens diens strikte aanwijzingen voor regie, vertaling en vormgeving worden uitgevoerd. Hier

is de fysieke bewegingsvrijheid dan ook nog eens uiterst beperkt. Waar zoekt Heuer de ruimte? Lachend: ‘Ik heb nog mijn bovenkant! Ik zie *Happy days* meer als een partituur. Wanneer ik Bach speel op de piano ga ik ook niet improviseren. Toch is het je eigen interpretatie. Stem en inborst kan Beckett niet voorschrijven. Winnie houdt zich ook vast aan de taal, uit angst voor het moment dat er geen taal meer is. Ik heb mijn vak om me aan vast te houden. Ik kom uit de mime en de dans, het woordloze. Ik sta altijd op de grens van het woord en de stilte. ‘Voeg daarbij haar voorliefde voor vorm en het is duidelijk wat haar in Beckett trekt: ‘In zijn werk zijn stilering, taal en stilte altijd verenigd. ‘In *Happy Days* dringt het einde zich op. Heuer, met een lichte zucht: ‘Ja, hoe vrolijk gaan we ten onder? ‘Dat Winnie dat letterlijk doet, in het landschap, raakt haar. ‘Het heeft bijna iets religieus. Terug naar de aarde. Ik kan eindeloos struinen door lege landschappen. Dat geeft mij een enorme levenslust.’ ☘

Happy Days

Samen met *Wachten op Godot* wordt *Happy Days* gezien als het hoogtepunt in het oeuvre van Samuel Beckett. We zien Winnie, een oudere vrouw die is ingegraven in zand en zich nauwelijks kan bewegen. Ze kan nog net bij haar tandenborstel. Haar ondraaglijke omstandigheden worden steeds zwaarder, maar ze doet het uiterste om opgewekt te blijven. De tekst is abstract en poëtisch. Over de betekenis er van bestaat meters literatuur. Veel interpretaties gaan uit van een oerkreet om aandacht en de strijd tegen eenzaamheid die vaak gepaard gaat met ouderdom.

Regie: Mirjam Koen, spel: Marlies Heuer en Dic van Duin; 27-8 t/m 7-9 in de Wilhelminapolder, nabij Middelburg op het Zeeland Nazomerfestival, www.theaterzeelandia.nl 23-9 in Stadsschouwburg Amsterdam, www.ssb.nl